

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การบริโภคเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ กล่าวคือ การบริโภคเป็นองค์ประกอบที่สำคัญทางด้านอุปสงค์หรือรายจ่ายรวม การศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้บริโภคจึงเป็นสิ่งที่นักเศรษฐศาสตร์ให้ความสนใจในการศึกษากันมาเป็นระยะเวลานาน

จากตารางที่ 1.1 แสดงถึงสัดส่วนการบริโภคต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติของประเทศ ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2541 เป็นต้นมาพบว่าค่าใช้จ่ายในการบริโภคนั้นมีความสำคัญยิ่งขึ้น เพราะรายจ่ายทั้งหมดของประเทศกว่าร้อยละ 50 มาจากการใช้จ่ายในการบริโภค โดยในปีพ.ศ. 2544 สัดส่วนการบริโภคต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติสูงเกือบร้อยละ 58 แม้ว่าในปีพ.ศ. 2543 จะมีสัดส่วนที่ลดลงจากปีพ.ศ. 2542 แต่ก็ยังเป็นสัดส่วนที่น้อย ซึ่งถ้าหากพิจารณาโดยรวมจะเห็นว่าค่าใช้จ่ายในการบริโภค และสัดส่วนการบริโภคต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามลำดับ

ตารางที่ 1.1 ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ และค่าใช้จ่ายในการบริโภคของประเทศ

พ.ศ. 2541-2545

หน่วย : พันล้านบาท

ปี	ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ	ค่าใช้จ่ายในการบริโภค	สัดส่วนการบริโภคต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ
2541	4,466.40	2,505.31	56.09
2542	4,510.64	2,595.11	57.53
2543	4,846.39	2,753.63	56.82
2544	5,048.77	2,925.19	57.94
2545	5,362.36	3,082.06	57.48

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ(2550)

เมื่อพิจารณาถึงรายได้โดยเฉลี่ยต่อครัวเรือนจำแนกตามแหล่งที่มาของรายได้ของประเทศปีพ.ศ. 2541-2547 จะพบว่ารายได้ส่วนใหญ่ของครัวเรือนจะมาจากค่าจ้างและเงินเดือน โดยมีสัดส่วนต่อรายได้ทั้งสิ้นอยู่ระหว่างร้อยละ 40.15 - 43.83 ค่าไรสุทธิจากการทำธุรกิจที่มีใช้การเกษตร โดยมีสัดส่วนต่อรายได้ทั้งสิ้นอยู่ระหว่างร้อยละ 17.83 - 19.12 และรายได้ที่ไม่เป็นตัวเงิน โดยมีสัดส่วนต่อรายได้ทั้งสิ้นอยู่ระหว่างร้อยละ 15.73 - 18.54 และถ้าหากพิจารณาโดยรวมจะเห็นว่ารายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนของประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี แม้ว่าในปีพ.ศ. 2543 จะมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนของประเทศลดลงจากปีพ.ศ. 2541 ก็ตาม ดังแสดงในตารางที่ 1.2

ตารางที่ 1.2 รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนจำแนกตามแหล่งที่มาของรายได้ของประเทศ พ.ศ. 2541-2547

หน่วย : บาท

รายได้	2541	ร้อยละ	2543	ร้อยละ	2545	ร้อยละ	2547	ร้อยละ
รายได้ทั้งสิ้น	12,492	100.00	12,150	100.00	13,736	100.00	14,963	100.00
รายได้ประจำ	12,271	98.23	11,988	98.67	13,508	98.34	14,778	98.76
รายได้ที่เป็นตัวเงิน	9,955	79.69	9,751	80.26	11,318	82.40	12,423	83.02
ค่าแรงและเงินเดือน	5,015	40.15	5,146	42.35	5,772	42.02	6,558	43.83
กำไรสุทธิจากการทำ ธุรกิจที่มีใช้การเกษตร	2,383	19.08	2,243	18.46	2,626	19.12	2,668	17.83
การเกษตร	1,404	11.24	1,166	9.60	1,437	10.46	1,591	10.63
รายได้จากทรัพย์สิน	167	1.34	184	1.51	219	1.59	194	1.30
เงินที่ได้รับเป็นการ ช่วยเหลือ	986	7.89	1,011	8.32	1,263	9.19	1,412	9.44
รายได้ที่ไม่เป็นตัวเงิน	2,316	18.54	2,237	18.41	2,190	15.94	2,354	15.73
รายได้อื่นๆ	221	1.77	162	1.33	228	1.66	186	1.24

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร(2550)

เมื่อพิจารณาถึงค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยต่อครัวเรือนจำแนกตามประเภทค่าใช้จ่ายของประเทศปีพ.ศ. 2541-2547 จะพบว่าค่าใช้จ่ายของครัวเรือนซึ่งจำแนกเป็น

1. ค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคประกอบไปด้วยอาหารและเครื่องดื่ม เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ยาสูบ เครื่องนุ่งห่มและรองเท้า ที่อยู่อาศัยและเครื่องใช้ในบ้าน ค่ารักษาพยาบาลและค่ายา ค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยานพาหนะและค่าบริการสื่อสาร ค่าบันเทิงและการอ่าน การศึกษา และเบ็ดเตล็ด โดยในส่วนของค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคประกอบไปด้วยค่าใช้จ่าย

อาหารเครื่องคั้มีอยู่ระหว่างร้อยละ 30.65 - 35.11 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและเครื่องใช้ในบ้าน อยู่ระหว่างร้อยละ 20.42 - 22.17 และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยานพาหนะและค่าบริการสื่อสารอยู่ระหว่าง ร้อยละ 13.33 - 21.72

2. ค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภคอยู่ระหว่างร้อยละ 11.47 - 13.70

ซึ่งจะเห็นได้ว่าค่าใช้จ่ายในส่วนของที่อยู่อาศัย และยานพาหนะมีสัดส่วนที่สูงมากเมื่อเทียบกับ ค่าใช้จ่ายประเภทอื่นและถ้าหากพิจารณาโดยรวมจะเห็นว่าค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน ของประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี แม้ว่าในปีพ.ศ. 2543 จะมีค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือนต่อ ครัวเรือนของประเทศลดลงจากปีพ.ศ. 2541 ก็ตาม นอกจากนี้จะสังเกตได้ว่าแนวโน้มของค่าใช้จ่าย โดยเฉลี่ยต่อครัวเรือนนั้นเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับแนวโน้มของรายได้โดยเฉลี่ยต่อครัวเรือน (ตารางที่ 1.2) อีกด้วย ดังแสดงในตารางที่ 1.3

ตารางที่ 1.3 ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนจำแนกตามประเภทค่าใช้จ่ายของประเทศ พ.ศ. 2541-2547

หน่วย : บาท

ประเภทค่าใช้จ่าย	2541	ร้อยละ	2543	ร้อยละ	2545	ร้อยละ	2547	ร้อยละ
ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น	10,389	100.00	9,848	100.00	10,889	100.00	12,297	100.00
ค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค	8,966	86.30	8,558	86.90	9,601	88.17	10,885	88.52
อาหารและเครื่องคั้	3,648	35.11	3,174	32.23	3,654	33.56	3,769	30.65
เครื่องคั้ที่มีแอลกอฮอล์	152	1.46	197	2.00	143	1.31	206	1.68
ยาสูบ	121	1.16	119	1.21	104	0.96	107	0.87
เครื่องนุ่งห่มและรองเท้า	361	3.47	377	3.83	354	3.25	385	3.13
ที่อยู่อาศัยและเครื่องใช้ในบ้าน	2,222	21.39	2,183	22.17	2,295	21.08	2,511	20.42
ค่ารักษาพยาบาลและค่ายา	287	2.76	263	2.67	252	2.31	262	2.13
ค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล	244	2.35	266	2.70	294	2.70	320	2.60
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยานพาหนะ								
และค่าบริการสื่อสาร	1,385	13.33	1,468	14.91	1,928	17.71	2,671	21.72
การบันเทิงและการอ่าน	180	1.73	179	1.82	217	1.99	237	1.93
การศึกษา	243	2.34	248	2.52	257	2.36	266	2.16
เบ็ดเตล็ด	123	1.18	84	0.85	103	0.95	151	1.23
ค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภค	1,423	13.70	1,290	13.10	1,288	11.83	1,411	11.47

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร(2550)

เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนจำแนกตามประเภทของค่าใช้จ่าย พ.ศ. 2547 พบว่าค่าใช้จ่ายที่มีดัชนีสูงที่สุดคือเพื่อค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยานพาหนะและค่าบริการสื่อสาร เท่ากับ 192.85 รองลงมาคือการบันเทิงและการอ่านเท่ากับ 131.67 ซึ่งค่าใช้จ่ายดังกล่าวมีอัตราการเจริญเติบโตที่ค่อนข้างสูงอันเนื่องมาจากรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนในประเทศเปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งมีวิวัฒนาการของเทคโนโลยีที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วอีกด้วย และค่าใช้จ่ายที่มีดัชนีต่ำที่สุดคือยาสูบเท่ากับ 88.43 และค่ารักษาพยาบาลและยาเท่ากับ 91.29 สืบเนื่องจากนโยบายของรัฐบาลที่รณรงค์ให้มีการเลิกสูบบุหรี่ และการให้การรักษาพยาบาลที่ลดค่าใช้จ่ายในอัตราที่ต่ำดังแสดงในตารางที่ 1.4

ตารางที่ 1.4 ดัชนีค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนจำแนกตามประเภทค่าใช้จ่ายของประเทศ ไทย พ.ศ. 2541-2547

ประเภทค่าใช้จ่าย	2541	2543	2545	2547
ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น	100.00	94.79	104.81	118.37
ค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค	100.00	95.45	107.08	121.40
อาหารและเครื่องดื่ม	100.00	87.01	100.16	103.32
เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์	100.00	129.61	94.08	135.53
ยาสูบ	100.00	98.35	85.95	88.43
เครื่องนุ่งห่มและรองเท้า	100.00	104.43	98.06	106.65
ที่อยู่อาศัยและเครื่องใช้ในบ้าน	100.00	98.24	103.29	113.01
ค่ารักษาพยาบาลและค่ายา	100.00	91.64	87.80	91.29
ค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล	100.00	109.02	120.49	131.15
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยานพาหนะ และค่าบริการสื่อสาร	100.00	105.99	139.21	192.85
การบันเทิงและการอ่าน	100.00	99.44	120.56	131.67
การศึกษา	100.00	102.06	105.76	109.47
เบ็ดเตล็ด	100.00	68.29	83.74	122.76
ค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภค	100.00	90.65	90.51	99.16

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร(2550)

แสดงมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดตามราคาประจำปีของภาคเหนือ พบว่าจังหวัดเชียงใหม่มีมูลค่าสูงที่สุดเมื่อเทียบกับจังหวัดในภาคเหนือทั้งหมด รองลงมาคือจังหวัดนครสวรรค์ จังหวัดกำแพงเพชร และจังหวัดลำพูนตามลำดับ จังหวัดเชียงใหม่ซึ่งเป็นเมืองศูนย์กลางของภาคเหนือเป็นเมืองเศรษฐกิจและเป็นแหล่งระดมเงินทุนของพื้นที่ภาคเหนือที่มีขนาดใหญ่ การศึกษาโครงสร้างการบริโภคของครัวเรือนในจังหวัดเชียงใหม่จึงมีประโยชน์ต่อการวางแผนพัฒนาจังหวัด เพื่อเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อไปดังแสดงในตารางที่ 1.5

ตารางที่ 1.5 มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดตามราคาประจำปีของภาคเหนือ พ.ศ. 2548

จังหวัด	มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัด (ล้านบาท)	รายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปี (บาท)
เชียงใหม่	103,276	64,429
นครสวรรค์	57,628	58,577
กำแพงเพชร	56,220	68,804
ลำพูน	51,240	138,164
เชียงราย	45,796	35,149
เพชรบูรณ์	44,992	42,942
พิษณุโลก	44,167	55,936
ลำปาง	38,629	48,983
ตาก	25,062	51,868
พิจิตร	24,784	53,548
สุโขทัย	24,139	40,713
อุตรดิตถ์	21,898	47,705
พะเยา	18,884	37,315
แพร่	18,619	43,609
น่าน	17,648	37,666
อุทัยธานี	14,499	47,867
แม่ฮ่องสอน	8,608	34,571

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ(2550)

หากพิจารณาจากการใช้จ่ายโดยเฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อเดือนที่แบ่งตามประเภทของค่าใช้จ่าย พบว่าค่าใช้จ่ายเฉลี่ยทั้งหมดต่อครัวเรือนต่อเดือนของภาคเหนืออยู่ที่ครอบครัวละ 8,210 บาทซึ่งแบ่งออกเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค และค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภค โดยค่าใช้จ่ายในการบริโภคได้แก่ ค่าอาหาร เครื่องดื่ม และยาสูบคิดเป็นเงิน 3,187 บาท ค่าที่อยู่อาศัยคิดเป็นเงิน 1,629 บาท ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยานพาหนะและการสื่อสารคิดเป็นเงิน 1,116 บาท และค่าใช้จ่ายอื่นๆ คิดเป็นเงิน 1,128 บาท สำหรับค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภค เช่น ภาษีเงินบริจาด เบี้ยประกันภัย ดอกเบี้ยเงินกู้ เป็นต้น คิดเป็นเงิน 1,150 บาท

ซึ่งพิจารณาจังหวัดเชียงใหม่พบว่ามีค่าใช้จ่ายทั้งหมดต่อครัวเรือนต่อเดือนอยู่ที่ครอบครัวละ 8,600 บาทซึ่งแบ่งออกเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค และค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภค โดยค่าใช้จ่ายในการบริโภคได้แก่ ค่าอาหาร เครื่องดื่ม และยาสูบคิดเป็นเงิน 3,110 บาท ค่าที่อยู่อาศัยคิดเป็นเงิน 1,673 บาท ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยานพาหนะและการสื่อสารคิดเป็นเงิน 1,127 บาท และค่าใช้จ่ายอื่นๆ คิดเป็นเงิน 1,186 บาท สำหรับค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภคคิดเป็นเงิน 1,504 บาท จะเห็นได้ว่าค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของครัวเรือนในจังหวัดเชียงใหม่มีค่าใช้จ่ายต่ำกว่าค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของระดับภาค แต่มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยานพาหนะและการสื่อสาร ค่าใช้จ่ายอื่นๆ และค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภคสูงกว่าค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของระดับภาค ดังแสดงในตารางที่ 1.6

ตารางที่ 1.6 ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อเดือนในภาคเหนือจําแนกตามประเภทของค่าใช้จ่าย
ของภาคเหนือปีพ.ศ. 2547

หน่วย : บาท

จังหวัด	อัตรา ร้อยละของ ของ ครัวเรือน	ค่าใช้จ่าย ทั้งหมด ต่อเดือน	อาหาร เครื่องดื่ม และยาสูบ	ที่อยู่ อาศัย	ยาน พาหนะ และ การสื่อสาร	ค่าใช้จ่าย อื่นๆ	ค่าใช้จ่าย ที่ไม่เกี่ยวกับ การอุปโภค บริโภค
ภาคเหนือ	100.0	8,210	3,187	1,629	1,116	1,128	1,150
กำแพงเพชร	5.6	9,116	3,394	1,499	1,602	1,570	1,051
เชียงราย	9.9	7,486	3,235	1,480	869	1,169	733
เชียงใหม่	13.8	8,600	3,110	1,673	1,127	1,186	1,504
ตาก	3.2	7,816	2,825	1,566	1,099	70,989	1,337
นครสวรรค์	10.1	10,402	3,605	2,428	1,147	1,653	1,569
น่าน	3.6	6,450	2,497	1,573	927	898	555
พะเยา	4.8	6,603	2,972	1,237	618	798	978
พิจิตร	5.4	8,825	3,908	1,422	808	1,346	1,341
พิจิตร	6.9	9,889	3,677	2,148	1,750	1,165	1,149
เพชรบูรณ์	7.4	6,977	3,278	1,179	1,132	753	635
แพร่	4.8	6,532	2,814	1,100	783	709	1,126
แม่ฮ่องสอน	1.3	5,249	2,317	1,213	558	563	598
ลำปาง	7.0	9,844	3,137	2,058	1,417	1,276	1,956
ลำพูน	4.1	8,037	3,250	1,704	1,041	1,165	877
สุโขทัย	5.1	6,598	2,741	1,347	822	763	925
อุตรดิตถ์	4.1	7,844	3,037	1,438	1,454	968	947
อุทัยธานี	2.9	7,000	2,682	1,233	1,070	952	1,063

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร(2550)

ค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของประเทศมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาหารและเครื่องดื่มมากที่สุด
คิดเป็นร้อยละ 30.65 รองลงมาคือค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยานพาหนะและค่าบริการสื่อสารคิดเป็นร้อยละ
21.72 และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและเครื่องใช้ในบ้านคิดเป็นร้อยละ 20.42

ค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของจังหวัดเชียงใหม่มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาหารและเครื่องคั้มมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 28.17 รองลงมาคือค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยานพาหนะและค่าบริการสื่อสารคิดเป็นร้อยละ 25.41 และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและเครื่องใช้ในบ้านคิดเป็นร้อยละ 19.34 เช่นเดียวกับค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของประเทศ ดังแสดงในตารางที่ 1.7

ตารางที่ 1.7 เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนจำแนกตามประเภทค่าใช้จ่ายของประเทศและจังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2547

หน่วย : บาท

ประเภทค่าใช้จ่าย	ประเทศ	ร้อยละ	จังหวัดเชียงใหม่	ร้อยละ
ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น	12,297	100.00	11,121	100.00
ค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค	10,885	88.52	10,035	90.23
อาหารและเครื่องคั้ม	3,769	30.65	3,133	28.17
เครื่องคั้มที่มีแอลกอฮอล์	206	1.68	168	1.51
ยาสูบ	107	0.87	75	0.67
เครื่องนุ่งห่มและรองเท้า	385	3.13	346	3.11
ที่อยู่อาศัยและเครื่องใช้ในบ้าน	2,511	20.42	2,151	19.34
ค่ารักษาพยาบาลและค่ายา	262	2.13	244	2.19
ค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล	320	2.60	261	2.35
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยานพาหนะและค่าบริการสื่อสาร	2,671	21.72	2,826	25.41
การบันเทิงและการอ่าน	237	1.93	257	2.31
การศึกษา	266	2.16	451	4.06
เบ็ดเตล็ด	151	1.23	122	1.10
ค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภค	1,411	11.47	1,086	9.77

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร(2550)

การบริโภคนับว่ามีบทบาทที่สำคัญมากในการที่เราจะทราบถึงพฤติกรรมของบุคคลในสังคม เพราะว่าการบริโภคเป็นสิ่งจำเป็นพื้นฐานสำหรับบุคคลทุกคนในสังคมไม่ว่าจะเป็นการบริโภค

อาหาร หรือว่าบริโภคสินค้าและบริการ โครงสร้างและปัจจัยของบุคคลในแต่ละกลุ่ม ในแต่ละสังคมย่อมแตกต่างกันไปตามปัจจัยที่มีอยู่มากมาย ดังนั้นผู้ทำวิจัยจึงต้องการที่จะทราบถึงโครงสร้างการบริโภคของครัวเรือนในจังหวัดเชียงใหม่และหาสมการการบริโภคของครัวเรือนในจังหวัดเชียงใหม่เพื่อนำเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการวางแผนสำหรับผู้กำหนดนโยบาย นักวิชาการ และผู้สนใจซึ่งสามารถนำไปวิเคราะห์และวางแผนในด้านที่เกี่ยวข้องต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อศึกษาโครงสร้างการบริโภคของครัวเรือนในจังหวัดเชียงใหม่ปี 2547
- 2) เพื่อหาสมการการบริโภคของครัวเรือนในจังหวัดเชียงใหม่ปี 2547

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อเป็นประโยชน์ในการเสนอแนะหน่วยงานของรัฐบาลในการส่งเสริมการบริโภคภายในประเทศ และทำให้เข้าใจถึงรูปแบบและโครงสร้างของการบริโภคของครัวเรือนของจังหวัดเชียงใหม่

1.4 คำนิยามศัพท์

ครัวเรือน หมายถึง ครัวเรือนที่ประกอบด้วยบุคคลหนึ่งคน หรือที่มีบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมกันจัดหาและใช้สิ่งอุปโภคบริโภคที่จำเป็นแก่การครองชีพร่วมกัน บุคคลที่มาอยู่รวมกันในครัวเรือนอาจจะเป็นญาติหรือไม่เป็นญาติกันก็ได้

สมาชิกของครัวเรือน หมายถึง บุคคลซึ่งอาศัยอยู่เป็นประจำในครัวเรือน รวมทั้งคนที่เคยอยู่ในครัวเรือนแต่ที่ได้จากไปทีอื่นชั่วคราว โดยไม่มีวัตถุประสงค์จะไปอยู่ประจำที่อื่น

ขนาดของครัวเรือน หมายถึง จำนวนสมาชิกทั้งหมดในครัวเรือน

หัวหน้าครัวเรือน หมายถึง ผู้ซึ่งเป็นที่ยอมรับนับถือของสมาชิกอื่นในครัวเรือน โดยยกย่องให้เป็นหัวหน้าอาจจะเป็นผู้รับผิดชอบทางการเงินและสวัสดิการของครัวเรือนหรือไม่ก็ตาม

ที่อยู่อาศัย หมายถึง สถานที่ที่สมาชิกในครัวเรือนใช้เป็นที่อยู่อาศัย โดยไม่คำนึงถึงลักษณะการจัดแต่งหรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่อยู่อาศัยอาจจะเป็นห้องห้องเดียว บ้านหนึ่งหลัง บ้าน

สองหลังหรือมากกว่า ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัยของครัวเรือนขนาดใหญ่ ตึกแถว ห้างแถว ห้องชุด เรือแพ เป็นต้น

ผู้ทำงานให้เกิดรายได้ หมายถึง สมาชิกของครัวเรือนผู้ปฏิบัติงานในเชิงเศรษฐกิจ ได้แก่ ผู้ดำเนินธุรกิจของตนเอง ผู้ทำงานรับจ้างและผู้ช่วยธุรกิจของครัวเรือน โดยไม่ได้รับค่าจ้าง(ไม่รวมคนรับใช้)

ผู้รับเงินรายได้ หมายถึง สมาชิกของครัวเรือนซึ่งมีรายได้ที่เป็นตัวเงินจากแหล่งต่างๆ เช่น กำไรจากการประกอบธุรกิจ ค่าจ้างและเงินเดือน ค่าเช่า หรือเงินช่วยเหลือจากบุคคลภายนอก ครัวเรือน ผู้รับเงินรายได้ อาจจะเป็นผู้ทำงานในเชิงเศรษฐกิจหรือไม่ได้ทำงานในเชิงเศรษฐกิจก็ได้ (ไม่รวมคนรับใช้)

รายได้ของครัวเรือน หมายถึง รายได้ทั้งสิ้นของสมาชิกในครัวเรือน ประกอบด้วยค่าจ้างและเงินเดือน รายได้จากการประกอบธุรกิจ รายได้จากการประกอบการเกษตร บำเหน็จ บำนาญ เบี้ยหวัดหรือเงินสงเคราะห์ต่างๆ เงินชดเชยจากการออกจากงาน เป็นต้น

ค่าใช้จ่ายในการบริโภคของครัวเรือน หมายถึง ค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเครื่องนุ่งห่ม ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย ค่าตรวจรักษาพยาบาล ค่าเวชภัณฑ์และค่าบริการส่วนบุคคล ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเดินทางและคมนาคม ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการใช้ยานพาหนะ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการสื่อสาร ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาหารและเครื่องดื่ม เป็นต้น